

Wulff: Jeg er i Grunden enig med det ærede Medlem fra Slagelse (Lange), der begyndte sin Tale med at sige, at det havde ikke saa stor Betydning, hvad der blev sagt under denne Forhandling her i Salen, det var i Udvalget, at Tyngdepunktet kom til at ligge. For saa vidt kunde man maaske sige, at jeg burde rette mig efter ham i Gerning og tie stille; men jeg har dog nogle enkelte Bemærkninger, som jeg gerne vilde gøre i Anledning af denne Lovgivning, om hvilken jeg straks vil sige, at jeg modtager den med stor Sympati. Da jeg i 1895 blev valgt ind i dette Ting, var Næringslovreformen til Behandling. Den blev ikke fremmet, men blev henvist til et Udvalg, hvoraf jeg var Medlem. Skønt dette ikke udarbejdede nogen Betænkning, blev der dog talt sammen om de forskellige Anskuelser. Der var et Led i den foreslaaede Næringslov, der omhandlede Organisationerne, særlig Mesterorganisationerne. Det var i Organisationernes Barndom, da man endnu ikke havde faaet den fornødne Selvtillid i Troen paa at kunne skabe dem ved egen Kraft. Man ønskede at faa en vis Statsautorisation for Organisationerne, naar man opfyldte visse Forpligtelser. Det var da den almindelige Opfattelse i Udvalget og især fra Landbo-repræsentanternes Side, at det var et Privilegium, man ønskede at skaffe de Organisationer og de Samfundsklasser, som Haandværkets og Industriens Organisationer tilhørte. Jeg gjorde da opmærksom paa, at denne Betragtning var urigtig, at Organisationerne vare Tidens Børn og vilde vokse frem, og at det meget let kunde hælde, at den Dag inden ret længe vilde komme, da de, der nu nægtede Organisationerne det, disse ønskede, vilde søge at bringe dem ind under Lovgivningsmagten ikke for at give dem noget Monopol, men for at holde dem i Ave. Man lyttede den Gang hertil med en hel Del Vantro, men det forekommer mig, at det korte Spand af 15 Aar, der er forløbet siden, egentlig har bekræftet dette. Vel er det ikke kommet dertil hos os, at de til begge Sider skabte Organisationer have opført sig saaledes, at Samfundet egentlig har behøvet rent bogstaveligt at blive bange for dem, men dog er det nok muligt, at de have sat sig i en saadan Respekt, at det har bidraget til, at en tidligere Indenrigsminister fik det Fællesudvalg nedsat, der har udarbejdet disse Love. Saa meget er sikkert, at Organisationerne forlængst ere blevne saa stærke, at de have opgivet ethvert Ønske om at faa nogen Styrke forærende

fra Statsmagtens Side; men det er mig bekendt — og det gælder ikke alene for Arbejderne, men ogsaa for Mestrene —, at der har udviklet sig en Opfattelse, der nærmest kan udtrykkes med disse Ord: Lad os bare være fri for Love, vi ere stærke nok til at værne os selv! Dette er mit Udgangspunkt, idet jeg har villet pege paa den Udvikling, der saaledes er foregaaet i saa kort Tid.

Det, der nu er sket, er, at en tidligere Indenrigsminister har foreslaaet de to Hovedorganisationer at træde sammen i Fællesudvalg for at udarbejde de Love, der her foreligge; at de have gjort det og enstemmigt have opstillet den ene af disse Love, dette hilser jeg med den største Sympati, fordi jeg deri ser den ideale Maade, hvorpaa Love skulle blive til, idet Lovene skulle udvikle sig af Livets Praxis fra neden af, for saa at faa Stadfæstelse fra oven, i Stedet for at fremkomme ad teoretisk Vej ved spekulative Hoveders Anstrengelser med det Resultat, at de meget sjældent passe for de praktiske Forhold. Nu er det ganske rigtigt, at det Resultat, der her i Landet er tilvejebragt, for en stor Del er tilkæmpet gennem Kampe, om hvilke det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) talte i stærke Ord og naturligvis ikke uden Ret sagde, at det var økonomisk Krig og hvasse Midler, der var blevet brugt. Men der var for de paagældende ikke andet at gøre. De paagældende Erhverv havde en Gang i fordums Dage en Organisation, der ordnede Arbejdsforholdene og deres Stilling i Samfundet, det saakaldte Lavsvæsen. Det var imidlertid en Organisationsform, der ikke længere passede til Tiden, og som havde store Mangler. Den trængte haardt til en Reform, men den Gang den trængte til denne Reform, gik man ogsaa her i Landet frem paa den Maade, der hedder den „radikale“, man afskaffede hele Historien og kastede Barnet ud med Badevandet. Man afskaffede al Organisation helt og holdent. Det, man da, i 1857, gjorde, var ganske sikkert en overordentlig Fejl. Man burde ikke have strøget al Organisation, men reformeret den og bragt den paa Højde med Datidens Fordringer, men man kastede bogstaveligt disse Erhvervs Medlemmer paa Gaden. Paa Grund af den Anskuelse om den ubetingede økonomiske Frihed, den Individualisme, der den Gang var raadende, gav man de Folk den Udvej: I faa ingen Støtte, ingen Vejledning eller Organisation fra Samfundets Side, I maa skaffe Eder den selv. Og saa henviste man dem til den Kamp, de nu